

For naturlig hagebruk.

Hagens ABC

Gleden ved
naturlig hagebruk

Vidunderlige roser
Slik får du blomsterprakt

Naturlig vakker plen
Enkel pleie for tykk plen

Et paradis for nyttige
insekter

For at bier &
co skal trives hos deg

www.neudorff.no

Hagebruk i tråd med naturen

Hans-Martin Lohmann,
Daglig leder

Kjære hagevenner,

vi har mottatt enda en utmerkelse: Neudorff hører nå med blant Tysklands "Green Brands". Vi er stolte over at arbeidet vi legger i å gjøre produktene våre bærekraftige belønnes. Det motiverer oss til å fortsette mot målet om å være et CO₂-nøytralt foretak.

Vi arbeider aktivt med å tilby produkter som, så langt det er mulig, inneholder virkestoffer fra naturen, som etterlater så lite spor som mulig og likevel har virkning.

Det er spesielt viktig å beskytte insektene - det gir et større mangfold i hagen. Vær med du også! Her finner du tips om hvordan du kan ta vare på miljøet.

Med vennlig hilsen

Daglig leder
Hans-Martin Lohmann

Innholdsfortegnelse

Cover page	I
introduction / Innholdsfortegnelse	2-3
Organisk gjødsel	4-5
Pleie av plen	6-7
Pleie av roser	8-9
Snegler? Nei takk!	10-11
Maur	12-13
Ugressbekjemping	14-15
Potteplanter	16-17
Naturtomt	18-19
"Plantedoktor" / skadedyr i hagen	20-21
Produktoversikt	22-23
Bærekraft	24

Hold kontakten

Nettside

Du finner mer informasjon om naturlig hagebruk på www.neudorff.no

Kontakt

Send oss en e-post på info@neudorff.no

Vanlige spørsmål

Her finner du noen av de spørsmålene som ofte stilles om naturlig hagebruk:

Leverandør

Her finner du en forhandler i nærheten av deg:

Vær så
god!

Tips

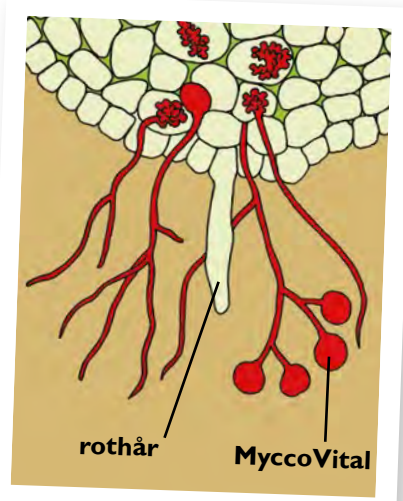
Hva betyr egentlig ...

... NPK, som står angitt på mange typer gjødsel? De tre bokstavene står for de tre viktigste næringsstoffene.

- N = Nitrogen
er ansvarlig for de grønne bladene og at plantene i det hele tatt vokser
- P = Fosfor
sørger for vekst i rotsystemet, rik blomstring og god utvikling av frøene
- K = Kalium
regulerer vannmengden, sørger for motstandsdyktige planter og rik høst av frukt og grønnsaker.

Flittige hjelpere under jorden

En av de viktigste fordelene med organisk gjødsel fra Neudorff er at den er bra for jorden over tid. Gjødselen inneholder mikroorganismer som stimulerer humuslaget og løser opp bakken. MyccoVital (mykorrhiza = naturlig sopprot) inngår også. Det styrker blomster, grønnsaker o.l. ved at vann og næringsstoffer føres rett inn i røttene. Selv i perioder med stress, som tørke, skadedyr eller sykdom, vokser de behandlede plantene videre.

Fokus på sunt kosthold er en trend i tiden - og plantene dine har også glede av naturnær kost! Dette og mye mer får de med organisk gjødsel fra oss!

Planter er også sultne

Når det romler i magen på oss mennesker, leter vi etter noe å spise. Hvis vi (over tid) ikke får mat, føler vi oss raskt svake og slappe og kan til og med bli syke. Det samme gjelder for plantene. De trenger næring, nærmere bestemt spesielle næringsstoffer, for å bli store og sterke. Men hvis disse stoffene ikke finnes på stedet, kan de ikke bare gå og hente seg mat.

I naturen vokser plantene bare på steder der det finnes riktig type mat for dem. I en hage ser dette litt annerledes ut: Her bestemmer vi hvor plantene skal vokse. Og ganske mange av dem er skikkelige slukhalser. Selv om det opprinnelig er gode næringsstoffer i jorden, blir de brukt opp over tid

- av plantene som vokser i jorden,
- ved at plenen klippes og det avklippede gresset fjernes,
- når blomster, frukt og grønnsaker høstes
- når løvet rakes sammen og fjernes

Hvis alle disse plantedelene ble liggende igjen og råtne i bedet, ville jorden få tilbake alle næringsstoffene. Der dette ikke skjer, er det bare én ting som hjelper: Regelmessig gjødsling!

For mye av det gode? Ikke med oss!

Den viktigste forskjellen er hvor næringsstoffene kommer fra:

- mineralisk gjødsel inneholder sterkt konsentrerte næringssalter. Plantene kan ta opp næringen direkte og effekten er umiddelbar. Dette er ikke så bra. Hvis man ikke passer på doseringen og gjødsler for mye, kan bladene lett få brannskade, og de vannløselige saltene vaskes ut av jorden og ned i grunnvannet når det regner.
- organisk gjødsel, som **Neudorffs Azet-gjødsel**, består av en balansert komposisjon av naturlige råstoffer. Virkningen kommer straks og holder seg i tillegg over lang tid. Dessuten er overdosering ikke mulig.

Organisk gjødsel i alle former

Fertofit HageGjødsel

Strøs ut og blandes lett inn i jorden på våren og i juni/juli, avhengig av type kultur.

Azet RoseGjødsel

I mars/april og juli/august ved planting og i eksisterende beplantning; strø ut og bland lett inn. For roser, stauder og ettårig blomstrende planter.

Azet TomatGjødsel

På våren, i juni og i juli/august; strø ut og bland lett inn. For tomater og agurker, paprika, squash og gresskar.

BioTrissol Organisk Blomstergjødsel

Avhengig av typen plante, gjødsles ukentlig til månedlig i forbindelse med vanning, eller med doseringsdispenseren direkte på jorden.

Azet Gjødselpinner for alle blomstrende planter

Avhengig av størrelsen på potten stikkes en halv til tolv pinner i jorden.

Perfekt plen

Grønne plener kan være prikken over i-en i en hage
- hvis de ser velpleiede ut. Idealplenen er ikke så vanskelig å oppnå som du kanskje tror!

Derfor er gjødsling så viktig

Plengress må kunne mye. Det må alltid se sunt ut, vokse tett og tåle mye slitasje. Da trenger det mye næring. Uten næring klarer ikke gresset å henge med. Det blir enkelt for ugress å spre seg, siden det tar til takke med det som blir til overs av næringsstoffer. Med organisk **Azet Plen GjødseL**, trengs det ikke mer enn en omgang på våren og høsten, for å holde gresset i form hele sesongen.

Den organiske NPK-gjødseL har både øyeblikkelig og varig virkning. Den inneholder MyccoVital (naturlige mykorrhiza-sopper), gir

kraftige røtter og styrker plantene mot stress for eksempel tråkk eller tørke. Enda en fordel med **Azet Plen GjødseL**, er at gresset vokser langsomt og tett, slik at du slipper å slå så ofte!

Azet Plen GjødseL er spesielt godt egnet på plener som slås med robot, for mikroorganismene den inneholder bryter raskt ned avklippet.

Hvis du har mose og ugress i plenen, skal du bruke **PlengjødseL SPESIAL 5+1** i stedet for **Azet Plen GjødseL**. Den gjør plenen så kraftig og tykk at den fortrenger mose og ugress.

Påfør **Azet PlenGjødseL** om våren, spres for hånd eller med strøvnogn.

Plen med mye mose.

Mose i plenen: her hjelper det med vertikalskjærer - eller?

For en tilgrodd plen med mye mose anbefales oftest å bruke en vertikal-skjærer. Da rives gressrøttene opp og jorden luftes, mose og avklippet friskt gress fjernes.

Ulempen er at mose bare vokser i skinn jord. Når mose og plantester fjernes, trekkes enda mer organisk substans ut av den allerede fattige jorden. Regelmessig tilførsel

av **Azet Plen GjødseL** eller **PlengjødseL SPESIAL 5+1** er en bedre løsning for varig fjerning av mose og ugress. Vertikalskjærer skal helst bare brukes om våren som en første behandling av store plenområder som er svært gjengrodde og ustelte.

Ofte blir mosen borte hvis det gjødsles tilstrekkelig. Hvis den sprer seg kraftig, kan du bruke **Finalsan Konsentrat Mot Mose i plen***.

Den naturlige pelargonsyren i den flytende mosebekjemperen dreper mosen, uten å skade gresstråene i plenen. Den døde mosen kan lett rakes ut av plenen.

Stedene som behandles kan brukes så snart middelet har tørket - også av husdyr. **Finalsan Konsentrat Mot Mose i plen*** virker straks, også ved lave temperaturer. Lager ikke rustfede flekker dersom det søles på heller eller steiner.

Produkter for plenpleie

Azet Plen GjødseL

- 100% organisk
- for tett plen uten mose og ugress
- med naturlig virkning - straks og over tid
- med MyccoVital (mykorrhiza) for kraftige røtter og planter
- med mikroorganismer som gjenoppliver jorden

pH-prøver av jorden

- for enkel og nøyaktig beregning av kalkbehov (pH-verdi) i matjord
- er et første steg mot forbedring

Azet VitalKalk

- naturkalk med levende nitrifikasjonsbakterier
- regulerer pH-verdien
- muliggjør den optimale virkningen av gjødningsstoffer
- kan strøs ut når som helst - ingen brennende virkning

PlengjødseL SPESIAL 5+1

- organisk-mineralsk NPK-gjødseL 10-4-14 med jern
- for en tett, vital plen som kan forsvare seg mot mose og ugress
- større motstandsdyktighet pga. høyt kaliuminnhold
- med en ekstra porsjon jern for en frodig, grønn plen
- med naturlig øyeblikkelig virkning og langtidsvirkning

Finalsan Konsentrat Mot Mose i plen*

grundig og skånsom bekjempelse av mose i plen

- med øyeblikkelig og varig virkning
- mosen blir ikke sort; ingen rustflekke på hellene
- med et virkestoff som finnes i naturen
- biologisk nedbrytbar[#]

* Bruk plantevernmidler med omhu. Les etikett og produktinformasjon nøye før bruk.
iht OECD 301 F

Royal blomstring

Hva ville vel hagen være uten fargene og duften av roser? Den ville mangle en av sine største attraksjoner! Men spørsmålet er: Hvilken sort skal vi velge?

Det viktigste er sol

En ting må stemme når dronningen gjør inntog i hagen: plasseringen! Du må finne en god plass. Hvis det er litt trangt, velger du ikke store busker. Da er klatreroser eller stilkroser et bedre alternativ. I den riktige potten kan selv disse edle vekstene gro. Velg dybde fremfor diameter, da roser har røtter som går dypt.

Plasseringen er naturligvis viktig når målet er praktfulle, sunne planter. Det er ikke så vanskelig. Det skal bare ikke være ekstremt i noen retning: ikke for tørt, ikke for vått, ikke for leirete, ikke for lett, ikke trekk, ikke for varmt. En varm bris tørker raskt opp morgendugg eller lett regn fra bladene, så sopp ikke fester seg. På ett område er rosene kresne. De vil gjerne ha minst fem timer sol hver dag. Hvorfor er plasseringen så viktig? På et uegnet sted vokser plantene dårlig og får mindre motstandskraft. På slike steder vil fort skadedyr og sykdommer som lus, meldugg, rust og rosestråleflekk spre seg.

Helårshjelp til rosene

Ved utplantingen brukes en torvfri spesialjord for roser. Om våren strøs organisk **Azet RoseGjødsel** ut og arbeides lett inn. Den består av 100 % organiske råstoffer, inneholder MyccoVital (naturlig mykorrhiza-sopp) og mikroorganismer som gjenoppliver jorden.

Mot skadedyr anbefales **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus*** som er klart til bruk.

Plant rosene riktig

Roser finnes i mange typer "forpakning". Roser i pottes får du tak i hele året. Teoretisk sett kan de plantes hele året, for de faste rotklumpene gjør at de vanligvis vokser som de skal. Det samme gjelder ikke for de rimeligere barrotplantene (uten jord). Disse rosene selges bare fra oktober til april, og skal plantes i disse månedene.

Gå fram slik:

- Plant rosene så raskt som mulig etter at du har kjøpt dem, ellers vil de tørke ut. Sett de først i en bønne med vann, så røttene kan suge seg fulle.
- Kutt skuddene på alle roser (også

potte-variantene) før de plantes, til ca. 20 cm lengde.

- Sammenfiltrede røtter hos potteroser bør løses opp. Røttene på barrotplanter kuttet.
- Gjør tilsvarende med skuddene over jorden.
- Grav et generøst hull (dobbelt så bredt og dypt som roten) og løsne jorden i bunnen. Bland jorden fra hullet 1:1 med en torvfri spesialjord for roser og fyll på **Azet RoseGjødsel** med én gang.
- Rosen må stå så dypt ned i plantehullet at podepunktet (ligger over røttene og er en utvidelse på stammen) senere blir liggende 5 cm under jorden. Du kan kontrollere med en bambuspinne

eller en list som du legger på tvers av hullet.

- Fyll på med blandingen av utgravingsjorden, trakk den lett sammen og vann godt.

Tips

Historiske roser

- er mellom 150 og 400 år gamle. En rose er „historisk“ hvis den var kjent før kultivering av den første tehybriden (la France, 1867)
- spredt vekst
- oftest tett fylte blomster
- ingen gule fargeinnslag
- vanligvis med én blomstring som varer inntil seks uker
- oftest med intens duft
- får lett sykdommer

Moderne roser

- med her hører remonterende-, edel-, bed- og (små) buskroser
- andre blomstformer, ofte uten duft
- kompakt eller lav vekst
- Spør hagesenteret om spesielt robuste og blomstrende sorter

Romantiske roser

- ser ut som gamle roser, men er nykultiverte arter
- tette, fylte blomster, god duft
- mange sorter i gultoner
- mer robuste enn gamle sorter

Snegler? Nei takk!

Vi har ingenting mot snegler - men når de kaster seg over salat, blomster ol. om natten, så er det ikke hyggelig lenger. Du kan gjøre noe mot de slimete storspiserne - skånsom mot hunder, pinnsvin og andre hagegjester. Vi vet hva du må gjøre.

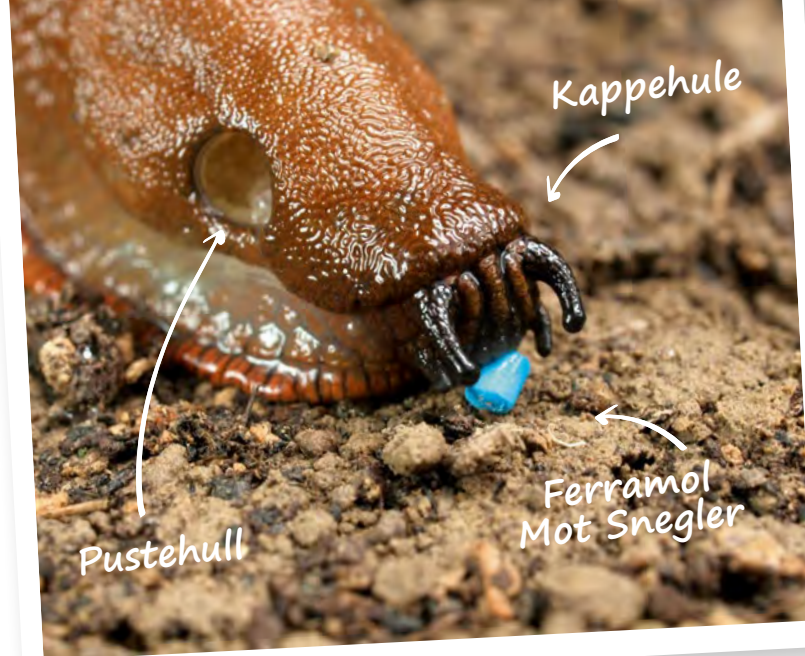
Formeringskunstnere

Her har du omhyggelig plantet salat, vannet varsomt og gledet deg til å høste - for så å måtte oppleve av de krypende plageåndene har vært der i løpet av natten og spist opp alt. En snegle kommer sjelden alene. Det er alltid flere av dem. Derfor er de så effektive når de kaster seg over plantene! Det er ikke så rart. En snegle kan legge inntil 400 egg som det kommer små snegler ut av om våren. Eggene legges i hulrom i jorden der de beskyttes mot vinterkulden.

Forebygging hjelper - litt!

Du kan gjøre en hel del for å gjøre livet vanskelig for sneglene:

- Gjær inn bedene med spesielle sneglebarrierer som sneglene ikke kan forsere.
- Vann bare om morgenen, ikke på kvelden - snegler liker ikke at det er tørt.
- Hjelp sneglenes naturlige fiender: Piggsvin, fugler, frosker og spissmus tar gjerne for seg av sneglene
- Dekk bar jord i bed med tørt materiale og i et tynt lag som bare såvidt dekker bakken.

- Løs opp jorden med jevne mellomrom for å ødelegge sneglenes gjemmesteder.
- Ikke grav opp jorden om høsten - snegler legger gjerne egg under jordklumpene. Løsing av jorden med en gaffel er nok.

Sneglekorn - med et virkestoff som finnes i naturen

Virkestoffet jern-III-fosfat, som finnes i **Ferramol Mot Snegler*** forårsaker forandringer i sneglenes tarmceller. Etter at sneglen har fått i seg **Ferramol*** vil den gjemme seg i bakken, der den dør. Den slimer ikke og det blir ikke liggende døde snegler oppå jorden.

Ferramol*-korn som ikke spises, løser seg opp i plantenæringsstofferne jern og fosfat i jorden - der de finnes allerede. Og det aller beste er at **Ferramol*** er skånsom mot piggsvin, fugl og frosk.

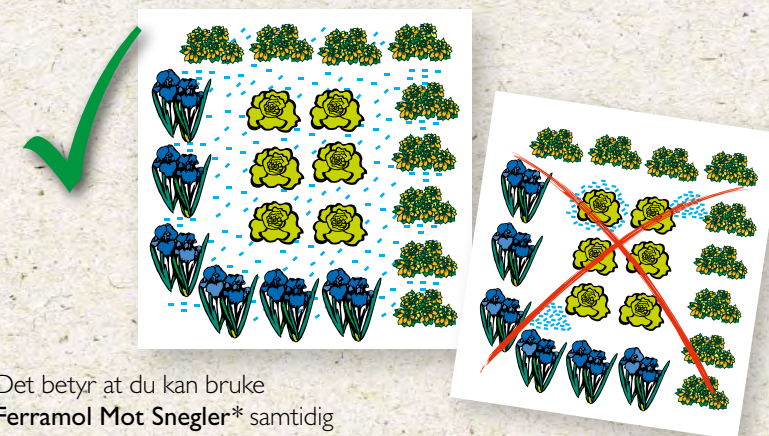
Effektivt og skånsomt

- Sneglene slimer ikke
- Ingen synlige, døde snegler
- Skånsom mot husdyr, piggsvin, metemark, bier og andre nytteinsekter
- Egnet for bruk med grønnsaker, jordbær og prydevekster
- Ikke nødvendig å vente til etter innhøsting.

Hvordan du bruker Ferramol riktig

Bruk **Ferramol Mot Snegler*** ved første synlige tegn til snegl. Strø gjerne **Ferramol Mot Snegler*** ut ved mildt og fuktig vær da sneglene er på sitt mest aktive under slike forhold. Etter at åtet er spist opp kan behandlingen gjentas så lenge det er snegler. Antall tillatte behandlinger er 4 ganger per sesong. **Ferramol*** er meget regnbestandig, og middelet har ingen behandlingsfrist.

Det betyr at du kan bruke **Ferramol Mot Snegler*** samtidig som du dyrker grønnsaker, bær og prydeplanter.

* Bruk plantevernmidler med omhu. Les etikett og produktinformasjon nøye før bruk.

Maur - nå er det nok kravling

Maur kan være svært plagsomme. Innomhus tar de for seg av matvarer og på terrassen graver de ut treverket så det blir farlig å gå på. Her hjelper produktene fra Neudorff. De gir deg akkurat riktig middel mot krypene. Produktene virker raskt og effektivt med virkestoffet pyretrin, som utvinnes fra kryseantemumarten *Chrysanthemum cinerariaefolium*.

Skader fra maur

I skogen inngår maurene som en essensiell del av økosystemet. Røde skogsmaur tar seg av mange plante-skadedyr i naturen, og er av stor betydning for likevekten i naturen. Men maurtypene vi finner i hus, på balkonger og terrasser er ikke på noen måte nyttige for oss mennesker. De gjør skade på forskjellig måte:

- Maurene trenger inn i huset gjennom sprekker i muren og kontaminerer matvarer.
- De bygger tuer under heller og gangveier der de finner sandholdig jord og er godt beskyttet. Resultatet er at hellene blir utstødige.
- Maur „melker“ bladlus for å komme til honningduggen som bladlusene skiller ut. De bear-

beider bakparten av bladlusene. Dette får bladlusene til å suge sterkere så plantene svekkes enda mer.

- For at bladlusene skal ha best mulig betingelser, bærer maurene den over på andre planter og bidrar dermed til å spre dem utover.
- For å beskytte bladlusene, jager og dreper maurene nytteinsekter.

Effektiv bekjemping av maur

På terrasser og balkonger og inne i huset kan maur bekjempes med **Loxiran Lokkeboks Mot Maur[#]**. Den kan ta seg av et helt reir. Maurene bærer lokkematen fra boksen til tuen og forer arbeidere, larver og dronning med den. Siden effekten først kommer etter litt tid, kan maurene og larvene deres på

Tips

Sjekkliste for forebygging

Nedenfor finner du noen forslag til hvordan du effektivt kan motvirke at maurene kommer tilbake.

- Oppbevar matvarer i lukkede bokser
- Fjern straks rester og søl av matvarer som inneholder sukker
- Sørg for at vinduer og dører er tette, så maurene ikke kommer inn i huset
- Flytt tuer utendørs. Sett en blomsterpotte på hodet over tuen og bær bort.

Nyt sommeren på terrassen – uten maur!

denne måten tas livet av i tuen. Det gjør at bekjempelse med **Loxiran Lokkeboks Mot Maur[#]** er spesielt virksom og varig.

Hvis det dreier seg om enkelte maur, som ikke lager „maursti“, er det greit å bruke en spray. Virkestoffet fra krysantemumblomsten som finnes i **Loxiran Effekt Mot Maur[#]** og **Loxiran Spray Mot Maur[#]** hjelper øyeblikkelig. Med sprayrøret på **Loxiran Spray Mot Maur[#]** kommer du til maur som befinner seg inne i sprekker og fuger. Den høyeffektive sprayaen virker også mot flyvemaurene, som ofte kommer om sommeren.

Utendørs kan maur bekjempes effektivt med midler som strøs ut eller helles på. Vellykket bekjemping av de plagsomme gjestene omfatter ikke bare dyrene som kravler rundt, men også de som finnes i tuen/reiret. Her hjelper **Loxiran Pulver Mot Maur[#]**. det kan vannes på eller strøs ut. Bruk i væskeform er spesielt effektiv, da trenger det virkestoffet inn i kjernen av tuen og når dyr som ikke kommer ut i friluft. Det sikrer varig bekjemping av de plagsomme gjestene.

Fakta om maur

- Maurene har vært på jorden i minst 130 millioner år
- Vi kjenner til omtrent 12.500 arter på verdensbasis
- I Europa finnes det ca. 180 arter.
- Maur er såkalte statsdannende insekter.
- Hvert reir består av en eller flere dronninger og arbeidere uten vinger, som sørger for næring til larver og egg.
- I et samfunn kan det leve inntil 20 millioner maur.
- På bestemte tider av året kommer det også både maur av begge kjønn med vinger.
- Artsavhengig er maurene lysebrune, mørkebrune eller sorte.

Strø- og flytende midler for rask og sikker bekjempelse av maur rundt huset, på veier, sitteområder, terrasser.

Boks med lokkemat som kan etterfylles, for bruk på terrasser, balkonger eller boligrom.

Dere må holde *dere ute!*

Ville vekster som sprer seg i bedet, konkurrerer ikke bare med blomster og grønnsaker, men kan trekke til seg skadedyr og sykdommer. Vi forteller deg hvordan du blir kvitt ugresset.

Ettårige frøarter, som vassarv og petruskjellfrø er relativt enkle å ha med å gjøre. De lar seg lett trekke ut av jorden. Hvis du gjør dette før de blomstrer og setter frø, er det meste gjort. Flerårige rotvekster som sprer seg med utløpere, er vesentlig vanskeligere å komme til livs. De aller verste: Arter som sprer seg med frø og utløpere, f.eks. skvallerkål, hundekveke og smørblomst. Her trengs det jevn innsats fra tidlig på året. Jevn lusing reduserer plantene, men det er bare full utgraving som hjelper over tid, for den aller minste rotbiten som blir igjen i jorden, vil utvikle seg til nye planter.

Miljøvennlige strategier

- Regelmessig hakking i grønsaksbedet holder jorden løs og stimulerer opptaket av vann. Men i et stauvede eller langs en hekk kan hakkingen skade røttene på vekstene!
- I grønsakshagen kan det også være lurt å legge ut mørk plastfolie. Det hindrer ugress og gjør at jorden varmes raskere opp. Legg på folien så snart jorden er klargjort. Skjær kryss og sett inn plantene. Komposterbare folier eller papir som kan brukes flere ganger er bedre for miljøet!
- Bioklippdekke er en god løsning under busker og mellom roser. Det trengs ikke mer enn et fem

Finalsan*-produktene virker aller best når ugresset er 5-10 cm høyt.

centimeter tykt lag (f.eks. tørt plenklipp). Under et slikt dekke spirer ugresset bare enkeltvis og er lett å trekke opp. Dessuten holder jord med bioklipp seg løs og tørker ikke ut.

- Bråtebrann er en mulighet for harde overflater, som veier eller innkjørsler. Men vær forsiktig, hvis det er tørt står gjerder og andre ting av tre i flammer før du vet ordet av det.

Riktig utstyr mot ugresset

- Et ugressjern hjelper når lange røtter (løvetann, f.eks.) skal fjernes: stikk inn ved siden av planten, vipp litt fram og tilbake og trekk ut problembarnet.

- En hakke trekker ugresset ut av jorden, uten å vende på lagene.
- Skuffe: Dette tradisjonelle utstyret skal fortrinnsvis støtes - ikke trekkes. Passer best i lett jord!
- Med en fugeskraper kommer du til ugresset selv om det er smalt.
- Bekvem lusing: Utstyr med teleskopstang kan tilpasses din individuelle høyde.
- Forøvrig: Det går lettere å luke når bakken er fuktig. Til nød kan du hjelpe til med en vannkanne eller hageslangen, men ikke hell på for mye vann, da kleber jorden seg til røttene!
- Og dessuten: Ikke ergre deg, mange ville vekster er nyttige, både for oss mennesker og for dyrene rundt oss!

Mot ugress ol.

Finalsan* bekjemper ugress, mose og alger med pelargonsyre. Denne fettsyren ødelegger plantens celler. Plantene blir brune og dør i løpet av en dag.

- alle Finalsan*-produkter er biologisk nedbrytbare#
- mennesker og dyr kan bevege seg på områdene som er behandlet så snart middelet er tørt
- områdene kan beplantes allerede etter to dager

Skvallerkål

Åkertistel

Meldestokk

Brennesle

Petruskjellfrø

Åkersnelle

Løvetann

Vassarve

Groblad

Gjeter-taske

Den fineste bladpryden

På lag med potteplantene

Azet Gjødseppinner for alle grønne planter og Azet Gjødseppinner for alle blomstrende planter

Organisk fullgjødsepp med naturlig langtidseffekt, MyccoVital (naturlig mykorrhiza-sopp) og mikroorganismer som genoppliver jorden.

BioTrissol: 100 % organisk flytende gjødsepp

BioTrissol-gjødsepp er rent organisk, flytende gjødsepp som er fremstilt av selvfornyende råstoffer.

BioTrissol-produktet er selvfølgelig

ufarlig for mennesker og dyr. Kan også brukes i seramis-kulturer (ikke egnet for hydrokulturer).

BioTrissol Organisk gjødsepp for grønne planter

BioTrissol Organisk Blomstergjødsepp

Planter, små eller store, forandrer inntrykket av et rom på et øyeblikk; det virker mer innbydende, koseligere og mer levende. Med riktig pleie vil du ha mye glede av de grønne samboerne dine!

Levende grønt

Det er ingen tilfeldighet at naturen holder seg til én farge: Grønn! Det er ikke mange andre fargetoner vi hadde tålt i sånne mengder. Men grønt gjør oss godt, den gir oss ro og balanse. Det samme gjelder for potteplanter. De gir oss selvfølgelig alle blomsterfarger man kan ønske seg, men det er bladverket vi gleder oss over hele året. For grønne planter er det jo det vi ser på. Det finnes solister som palmer, klatre- og hengeplanter som eføy, elegante bregner eller arter med spesiell vekst, som flasketrete. Hvis du kombinerer flere typer grønne planter, bør du ta hensyn til de forskjellige bladformene og strukturene og ikke mist kontrastene du kan få fram. Eller bland inn noen riktig fargerike blader. Grønne planter har dessuten flere fordeler, de filtrerer støv og gir friskere luft. Eføy, fredslilje og grønne liljer skal dessuten kunne absorbere skadestoffer.

Helst ved vinduet

I en leilighet finnes det mange mulige plasseringer. Lyse vindusplasser eller mørke hjørner i rom som ligger solvent mot syd eller i skyggen mot nord, i en godt oppvarmet stue, en kjølig gang eller et fuktig bad. Og akkurat som ute i hagen er det viktig å finne riktig plassering for plantene. Hvis plasseringen ikke passer, merker du det raskt. Da blir plantene triste og mister blomster og blader. Kvaliteten på jorden er også et viktig punkt. Torvfri blomsterjord er rett og slett påbudt. Det neste du må se på er vanningen. Behovene er veldig forskjellige, men som regel kan du gå ut fra at jorden alltid bør bli tørr før du vanner på nytt, men ikke tørke helt ut. For mye vann skader enda mer, for hvis vannet blir stående, råtner røttene. Derfor må det alltid finnes nok drenasjehull i pottene.

Næring er livsviktig

Uten næringsstoffer går det ikke. Spesielt potteplanter som bare har begrenset plass til røttene, trenger regelmessig gjødsepp. Det beste er organisk gjødsepp som avgir riktig doserte næringsstoffer i riktig mengde, så faren for overgjødsepp unngås. For innendørs potteplanter er det ekstra viktig at produktet er enkelt å bruke: Azet Gjødseppinner stikker du bare ned i jorden der de trengs. BioTrissol Flytende Gjødsepp blandes i vannet. For de fleste planter starter gjødseppen etter vinterpausen. Når dagene blir lengre trenger de kraft for å danne nye skudd og snart også knopper. Artsavhengig trenger potteplanter ekstra næring hver 1 til 4 uker.

* Bruk plantevernmidler med omhu. Les etikett og produktinformasjon nøye før bruk.

Oase for dyr

Liker du Mariehøner?
Gleder du deg over
fuglekvtter? Vi viser deg
hvordan du kan gjøre
hagen din om til en oase
for dyr. Når de nyttige
insektene og dyrene
trives hos deg, bidrar de
gratis for å hindre skade-
dyrene. Vinn - vinn for
alle parter!

Steinbed - bra for dyr!

Hvis du fjerner stein fra et bed, skal du legge dem på et rolig, solrikt sted i hagen. Her finner firfiser, nyttige spissmus, stålorm og frosker både en plass i solen og et sted å trekke seg tilbake. Sommeren gjennom hjelper de deg med å bekjempe skadedyr, de spiser dem helt enkelt opp.

Planter for dyrene

Synes du også at sommerfugler er nydelige? Da kan du tilby dem næring i hagen din. Mange sommerfulgarter liker disse plantene:

- Syrin
- Lavendel, hjortetrøst, ormehode, knoppurter, solhatter, asters, tistler
- brennesle, kattehale, mjødukt, rødkløver, vikker, bjørnebær, bringebær.

Biene finner dessverre stadig mindre næring hos oss. I mange hager finnes det stort sett plen, nåletrær og andre eviggrønne planter. Men det trengs bare et par planter til for å gi de flittige flyverne mat:

- Bier elsker perleblom, blåveis, blåpute, honningurt, prydløk og kuletistel.
- Agurkurt, ryllik, sikori, lintorske-munn, lungeurt og gressløk er piknikk for bier.

En naturvennlig hage

Med noen få grep kan du gjøre hagen din til en oase for ville dyr:

- Ikke rydd for mye når høsten kommer. Nyttige dyr overvintrer gjerne i hauger med løv og kvast: Mariehøner og piggsvin. La haugene ligge til våren.
- Sikre kjellertrapper og vindussjakter så piggsvin, frosker og andre dyr lett kan komme ut. Du kan f.eks. sette en planke på skrå eller legge steiner så trappetrinnene halveres.
- Dekk til vannbeholdere og regntønner så ingen drukner i dem.
- Fuglebad og annet vann på bakkenivå må alltid gi dyrene en mulighet til å kravle ut. Det kan være en planke eller flat overgang inn til kanten.
- Spesielt på sommeren trenger fugler og andre dyr drikkevann. Plasser det i sikker avstand fra katter og pass på at vannet alltid er friskt.

- Hvis du drar sammen hauger med kvist eller tre som blir liggende en stund, må du være forsiktig. Mange dyr kan slå seg til i slike hauger.
- Pass på å fjerne plastnett og lignende, så ikke fugler og piggsvin setter seg fast i dem.

Gi biene næring, f.eks. med agurkurt.

Med Neudorffs Insektshotell gjør du noe godt for insektene i hagen eller på balkongen din! Her finner mariehøner, dagsommerfugler, gulløyer og ville bier beskyttelse.

Spesielt om sommeren er det viktig å sette ut vann til fuglene.

Mer om nytteinsekter og hvordan du kan hjelpe dem finner du her:

Skadebilder...

forskjellige planter

For å pleie dine grønne venner, tilbyr vi et bredt spekter av produkter.

Nøyaktig hvordan produktene skal brukes og hvilke bestemmelser som gjelder, finnes angitt på forpakningen.

Flere skadebilder og bekjempingstips finner du på www.neudorff.no

Spinnmidd (rød edderkopp)

Gule lyse flekker på oversiden av bladene, små gule, grønne eller røde dyr på undersiden. Fint møllspinn mellom bladene.

Neudorff anbefaler **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

Nebbmunn

Gjennomhullede og/eller forkrøplede blader eller blomster. Ingen synlige skadedyr. Årsaken er 4-7 mm lange nebbmunner som suger ut de nye knoppene. Når blomstene åpner seg, blir innstikkene til huller som ser ut som bitermerker.

Neudorff **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***. Behandlingen bør gjøres tidlig på morgen.

Muldvarp og jordrotte

Plantene visner. Muldvarp og vånd spiser av røttene og graver ganger som markeres av små jordhauget. Vanligvis ingen synlige hull. Muldvarper kan undergrave veier, terrasser og fundamenter.

Neudorff anbefaler å bruke en **Neudorff Muldvarpfelle**, som spennes opp foran en frilagt gang.

Snegler

Bladspising på planter med mykt bladverk, helst om natten. Synlige slimspor på bakken.

Neudorff anbefaler å forebygge ved å sette sneglestopp på opphøyde bed. For bekjemping kan **Ferramol Mot Snegler*** anbefales. Strø mellom plantene med generøse kast. Hvis det er tørt vil våning forbedre effekten av kornene. Bearbeid på nytt i rett tid.

Bladlus

Deformerte blader. Små, runde dyr med eller uten vinger i toppen av skudd og undersiden av blader. Klebrig honningdugg på oversiden av bladene.

Neudorff anbefaler **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

Hvite fluer

Små hvite fluer på undersiden av bladene. Klebrig honningdugg på oversiden av bladene.

Neudorff anbefaler å fange enkelte voksne dyr med fluepapir. Forebygg ved å legge et nett over plantene i grønsaksbedet. Ved forekomst på undersiden av bladene behandles med **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

Larver

Tydelige bitespor på blomster og blader. Som regel dreier det seg om et utviklingstrinn for forskjellige sommerfugler. Larver spiser av og til også i spinnnet.

Der det er mulig anbefaler Neudorff å bruke et **SkadedyrNett** til å legge over plantene. Neudorff anbefaler å behandle med **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

på pryddplanter

Bladmøll på einer, tuja og syresser

Skuddene blir brune og dør. 3 mm lange, grønne larver spiser på nålene. Små hull i nålene er synlige med lupe. Hvis grenene ristes, flyr det i juni/juli ut hvitgule, ca. 1 cm lange møll.

Neudorff anbefaler å kappe av og fjerne spissene som er angrepet.

Sitkablادlus

Furu blir brun innenfra, lus som suger på nålene gjør at de faller av. Angrepskontroll med bankeprøve allerede i februar: Hold et hvitt papir under grenen og bank på den, så lusene faller ned.

Neudorff anbefaler **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

Skuddød på rododendron

På undersiden av bladene sitter sikader som overfører en sopp til knoppene. Knoppene tørker og dør.

Neudorff anbefaler gule limplater, som henges rett over plantene. Sprøyt **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus*** mot sikadene tidlig på morgenen, mens dyrene fremdeles er lite bevegelige.

Venturia

Gråsorte flekker på bladene; gråsorte flekker med rifter på frukten. Opptre spesielt i fuktig vær.

Neudorff anbefaler forebygging med regelmessig kapping for å sikre at løvet tørker raskt.

Stigmia carpophila

På kirsebær, blå og gule plommer, fersken og laurbærhegg. Spesielt i år med mye regn, fra mai måned brune flekker på bladene, som etterhvert tørker inn og faller av. Bladfelling i juni ved sterkt angrep.

Neudorff anbefaler forebygging med **Azet Frukt og BærGjødsel**.

Angrepne blader, frukt og skudd kappes av og fjernes.

Ripsbladlus

Kremhvite til lysegrønne lus suger på undersiden av bladene. Det gjør at det dannes rødbrune kopper på oversiden av bladet.

Neudorff anbefaler bruk av **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***.

Rødtråd i plenen

Gule, senere stråfargede flekker i plenen. Gressstrå med røde spisser, forårsaket av røde sopptråder. Spesielt ved fuktighet og nitrogenmangel.

Neudorff anbefaler forebygging ved å bruke plengress av god kvalitet. Pass på å gjødsle tilstrekkelig med **Azet Plen Gjødsel** når du pleier plenen.

Hekseringer i plenen

Hvite, 2 - 5 cm store soppringer. Gresset i plenen er delvis død. Et sopplag i jorden der vannet ikke trenger gjennom. Spesielt i skrin eller sandrik jord.

Neudorff anbefaler forebygging med gjødsling med **Azet Plen Gjødsel**.

Stikk huller i hekseringene og vann. Harde angrep stikkes ut.

Produkter for hus og hage

Når vi utvikler produktene våre bruker vi, så langt det er mulig, materialer og innholdstoffer som finnes i naturen. For eksempel jern-III-fosfatet i Ferramol Mot Snegler*. Videre prøver vi å bruke mest mulig lokale, selvfornyende råstoffer. Før vi lanserer produktene våre gjør vi omfattende tester under reelle betingelser i forsøksgartneriet og forsøkshagen vår. Du finner en komplett oversikt over produktene våre på www.neudorff.no.

Effektiv bekjemping av ugress og mose

Mot mose og ugress finnes **Finalsan***-produktene. De virker på noen få timer. Fordi virkestoffene er helt naturlige, kan husdyrene dine komme ut på plassen så snart området du har behandlet er tørt igjen. Ugressproduktene er biologisk nedbrytbare#.

Organisk gjødsel

Alle de organiske gjødselproduktene våre består av naturlige råstoffer. De har både kort- og langtidsvirkning. I tillegg til alle viktige hoved- og sporerementen inneholder fast gjødsel naturlig MyccoVital® (mykorrhiza). Det gjør røttene enda bedre i stand til å ta opp næringsstoffer og vann. Dette er spesielt viktig i tørre perioder, for da trenger du ikke vanne plantene så ofte. Sammensetningen av næringsstoffene i den organiske gjødselen er tilpasset til de forskjellige planteartene. Bruk av gjødsel fra Neudorff er helt ufarlig for mennesker og dyr.

Naturlig kompostering

Bruk det organiske avfallet i hagen og lag din egen grovkompost. Du får en kompost med høyt næringsinnhold som forvandler hagen din til et grønt paradis. I **Varmkompostbenge Neudorff DuoTherm 530** I gjør den høye temperaturen at omdannelsen skjer ekstra raskt. Kompostbengen har doble vegger som lagrer varmen som oppstår ved omdannelsen. Tilsetning av **Radivit Kompost-akselerator** stimulerer formering av de mikroorganismene som hjelper omdannelsen av næringstoffene. Dette hjelpestoffet er også svært godt egnet til bakkekompostering av høstløv.

Effektiv bekjemping av maur

Maur i huset, på balkongen og på terrassen er plagsomt. Vi tilbyr et bredt spekter av produkter som kan løse problemet - til å sprøyte eller strø.

Middel mot insekter og snegler

De effektive plantevernmidlene våre beskytter plantene dine sikkert mot skadedyr og gir deg rik innhøsting og yppig blomsterprakt. Virkestoffene som brukes i produktene forekommer i naturen i samme form. Med her hører både jern-III-fosfatet i **Ferramol Mot Snegler*** og pyrethrumet i **Spray Mot Skadeinsekter og Bladlus***. Mikroorganismene i jorden bryter virkestoffene raskt ned.

Impressum

Hagens ABC
Utgivelsesår: 2018
Utgiver:
W. Neudorff GmbH KG
An der Mühle 3 • 31860 Emmerthal
Germany
www.neudorff.no • info@neudorff.no

Konsepsjon og redaksjon:
Carolin Schlange

Ansvarlig for innholdet:
H.-M. Lohmann

Fotos: Die grüne Kamera; Christoph Hoyer; J. Kottmann, Radevormwald; K. Kuttig, Hameln; Redeleit und Junker; Bienenbüttel; Salzmann, Bad Münder

Fotolia: alle; Martina Berg; Andrew Buckin; fotomaster; gamjai; Shelli Jensen; Stefan Kärber; openlens; Schmutzler-Schaub; termis 1983; Marco Uliana

shutterstock: Marta Cobos; Dionisvera; imstock; NIPAPORN PANYACHA-ROEN; Paladin I 2; TwilightArtPictures
istockphoto: Nancy Nehring

Digitalstock: Manuela Schüller

Realisering og reproduksjon:
PAC Werbeagentur GmbH, Vellmar

Trykk:
Mediengruppe
Oberfranken
Druckereien
GmbH & Co. KG

* Bruk plantevernmidler med omhu. Les etikett og produktinformasjon nøye før bruk.
#Bruk biocider på en sikker måte. Les etikett og produktinformasjon nøye før bruk.

© by W. Neudorff GmbH KG 2018

Minst mulig spor

Bærekraft: Verne om resursene og bruke dem med aktsomhet.

Vi er klar over at det ikke finnes uendelig med resurser på jorden og at vi har et ansvar for generasjonene som kommer. Derfor ønsker vi å gripe så lite inn i miljøet som mulig når vi utvikler produktene våre. Vi

- bruker 100 % sertifisert grønn strøm i alle enhetene våre,
- produserer nå 17 % egen energi fra sol-, vannkraft og kraftvarmeverk,
- bruker i størst mulig grad kortreiste, selvfornyende råstoffer. Mindre er mer, og derfor forsø-

Med vannkraft skaper vi mer energi enn vi trenger i administrasjonsbygningen!

I Mali støtter vi en skolehage, som sikrer barna et måltid.

- ker vi å redusere og resirkulere forpakningsmaterialer og avfall. Når vi reiser tar vi tog, for det er mer miljøvennlig enn bil. Neudorff støtter mange sosiale og økologiske prosjekter som f.eks.:
- en skolehage med skolekantene i Mali
 - Urbant hageprosjekt i Tyskland
 - Tropica Verde e.V., som engasjerer seg i beskyttelsen av den tropiske regnskogen i Costa Rica
- Les mer på www.neudorff.no

Handle et sted der de kan gi deg råd og veiledning

1038 - 09594

Vilomix

Produsent
W. Neudorff GmbH KG
An der Mühle 3 · 31860 Emmerthal
Germany
www.neudorff.no · info@neudorff.no

Importør
Vilomix Norway AS
Hensmoveien 30
3516 HØNEFOSS
Tlf 32 14 01 00
www.vilomix.no · firmapost@vilomix.no